

ዳኞች:- ሐጎስ ወልዱ

ሂሩት መለስ

ብርሃኑ አመነው

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች:- ጉደር አግሮ ኢንዱስትሪ ኃ/የተ/የግ/ማህበር - ነ/ፈጅ አየሰ ቀረቡ

ተጠሪ:- አቶ በለጠ ጫላ - ቀረቡ

ፍ ር ድ

በዚህ መዝገብ የቀረበው ጉዳይ የስራ ክርክርን የሚመለከት ነው። ተጠሪ በፌ/መ/ደረጃ ፍ/ቤት ባቀረቡት ክስ ከአቅም በላይ በሆነ ሁኔታ በተፈጠረ የመኪና ግጭት አደጋ አደጋው ከደረሰ ከ4 ወራት በኋላ መጋቢት 4 ቀን 2000 ዓ.ም ያለአግባብ የስራ ውላቸው ስለተቋረጠ ወደስራቸው እንዲመለሱ ወይም የተለያዩ ክፍያዎች እንዲከፈላቸው ጠይቀዋል። አመልካችም በመልሱ መኪናውን በቸልተኝነት አጋጭተዋል፤ የትራፊክ ፖሊስ ስለአደጋው ውጤቱን የገለፀው የካቲት 26 ቀን 2000 ዓ.ም በመሆኑ እርምጃው በይርጋ አይታገድም፤ በመሆኑም ስንብቱ ህጋዊ ነው በማለት ተከራክሯል። ፍ/ቤቱም የቀረበው የትራፊክ ሪፖርት ተጠሪ ጥፋተኛ መሆኑን ስለማይናገር አደጋው በተጠሪ ጥፋት ነው ማለት ስለማይቻልና አደጋው በተጠሪ ቸልተኝነት የደረሰ መሆኑን አመልካች ማስረዳት ስላልቻለ ስንብቱ ህገ-ወጥ ነው በማለት የተለያዩ ክፍያዎች ተከፍሏቸው እንዲሰናበቱ ወስኗል። በዚህ ውሳኔ ላይ አመልካች ለፌ/ክፍተኛ ፍ/ቤት ይግባኝ አቅርበው ፍ/ቤቱ ይግባኝን በመሰረዝ መዝገቡን ዘግቷል። የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበው በዚህ ውሳኔ ላይ ነው። አመልካች በቅሬታው ተበላሽቶ መንገድ ዳር የቆመ ከባድ መኪና ለማመልከት ተደርጎረው የነበሩትን ድንጋዮችና ሌሎች ምልክቶች ደርምሰው በማለፍ አደጋው መድረሱን የትራፊክ ፖሊስ ሪፖርት ስላረጋገጠ ስንብቱ በአ/ቁ 377/96 አንቀፅ 27(1/ሸ) መሰረት ህጋዊ ነው፤ የተረከቡትን የድርጅቱን ንብረትና ገንዘብ ያስረከቡና ያወራረዱ ለመሆኑ ክሊራንስ ባለማቅረባቸው በገዛ ጥፋታቸው የዘገየ በመሆኑ ልንቀጣ አይገባም ብሏል። ችሎቱም ስንብቱ ህገ-ወጥ ነው የመባሉን አግባብነት ለመመርመር አቤቱታው ለሰበር ችሎት ያስቀርባል በማለቱ ተጠሪ ክርክራቸው በፀ-ሁፍ አቅርቦዋል። ችሎቱም መዝገቡን መርምሯል።

ተጠሪ ስንብቱ ህገ-ወጥ ነው የሚሉት አንደኛው ለስንብቱ ምክንያት የሆነው መኪና ላይ የደረሰው የግጭት አደጋ ከአቅም በላይ በሆነ ሁኔታ በመክሰቱ ሲሆን ሁለተኛው ምክንያት አደጋው ከደረሰ ከአራት ወራት በኋላ የተወሰደ እርምጃ በመሆኑ ነው። ችሎቱም አንደኛውን ምክንያት ከማየቱ በፊት በቅድሚያ ስንብቱ በሁለተኛው ምክንያት ህገ-ወጥ ሊባል የሚችል ስለመሆኑ ተመልክቷል። ከክርክሩ ሂደት አደጋው ጥቅምት 23 ቀን 2000 ዓ.ም ከደረሰ በኋላ የተጠሪ የስራ ውል የተቋረጠው መጋቢት 4 ቀን 2000 ዓ.ም ስለመሆኑ ተረድተዋል። ይህም ተጠሪ የስንብቱ ምክንያት የሆነውን ድርጊት ከፈፀሙ ከ4 ወራት በኋላ ከስራ የተሰናበቱ መሆኑን ያሳያል። በአ/ቁ 377/96 አንቀፅ 27(3) መሰረት አሰሪው የስራ ውሉን ለማቋረጥ ያለው መብት ውሉ የሚቋረጥበት ምክንያት መክሰቱን ካወቀ ከሰላሳ ቀናት በኋላ በይርጋ ይታገዳል። አመልካች በበኩሉ የስራ ውሉን ለማቋረጥ ያለው መብት በይርጋ አለመታገዱን ተከራክሯል። በክርክሩም የትራፊክ ሪፖርቱ የደረሰው የካቲት 26 ቀን 2000 ዓ.ም በመሆኑ የይርጋው ጊዜ ሊቆጥር የሚገባው ከዚህ ቀን ጀምሮ ነው ብሏል። አመልካች ተጠሪ መኪናውን ያጋጩ ስለመሆኑ ያወቀው የትራፊክ ሪፖርት ሲቀርብለት ሳይሆን ወዲያው አደጋው እንደደረሰ ስለመሆኑ ከክርክሩ ተገንዝበናል። ስለሆነም እርምጃውን ለመውሰድ የትራፊክ ፖሊስ ሪፖርቱን የሚጠብቅበት ምክንያት አይኖርም። ምናልባት የተጠሪን ጥፋተኝነት ለማረጋገጥ ሪፖርቱ ያስፈልግ ነበር የሚባል ቢሆን እንኳን ሪፖርቱ በወቅቱ እንዲቀርብለት መጠየቅ ይገባው ነበር። በመሆኑም ተጠሪ የፈፀሙት ድርጊት አመልካች ባወቀ

በአንድ ወር ውስጥ የስራ ውሉን ያላቋረጠ በመሆኑ መብቱ በይርጋ ቀሪ ይሆናል። በሌላ በኩል አመልካች የስር ፍ/ቤት የይርጋውን መቃወሚያ በዝምታ በማለፉ ተጠሪ ይግባኝ ወይም መስቀለኛ ይግባኝ ባለማቅረባቸው በሰበር ደረጃ ሊከራከሩበት እንደማይችሉ ተከራክሯል። ነገር ግን የፌ/መ/ደረጃ ፍ/ቤት በሌላ ምክንያት ቢሆንም ስንብቱ ህገ-ወጥ ነው ብሎ መወሰኑ፤ ተጠሪ ይግባኝ የሚያቀርብበት ምክንያት አይኖርም። አመልካች ያቀረበውም የይግባኝ ቅሬታ ተጠሪን መጥራት ሳያስፈልግ መዝገቡ የተዘጋ በመሆኑ ተጠሪ መስቀለኛ ይግባኝ የሚያቀርቡበት ስርዓት ስለሌለ በዚህ በኩል አመልካች ያቀረበው ክርክር ተቀባይነት የለውም። በአጠቃላይ አመልካች መብቱ በይርጋ ቀሪ ከሆነ በኋላ የስራ ውሉን ማቋረጡ ህጋዊ ስላልሆነ የስር ፍ/ቤቶች በሰጡት ውሳኔ ላይ መሰረታዊ የህግ ስህተት ተፈፅሟል ለማለት አልተቻለም።

ው ሳ ኔ

1. የፌ/መ/ደረጃ ፍ/ቤት በመ/ቁ 33592 የካቲት 16 ቀን 2001 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ እና የፌ/ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ 78022 ግንቦት 4 ቀን 2001 ዓ.ም የሰጠው ትዕዛዝ ፀንቷል።
2. ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኝ የየራሳቸውን ይቻሉ።
3. ይህ ችሎት ሰኔ 1 ቀን 2001 ዓ.ም የሰጠው የአግድ ትዕዛዝ ተነስቷል። ለሚመለከተው ክፍል ይተላለፍ። መዝገቡ ተዘግቷል። ለመዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ራ/ታ